

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ.25 55 – 25 59 เป็นแผนยุทธศาสตร์ที่ชี้นำทิศทางการพัฒนาประเทศในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และมีผลการดำเนินการต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 -10 โดยยังคงยึดหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ที่ให้ภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงจากวิกฤตการณ์ทางสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างระบบบริหารจัดการภายในที่ดีให้เกิดขึ้นในทุกระดับ อันจะทำให้เกิดการพัฒนายั่งยืนที่มี “คน” เป็นศูนย์กลางอย่างแท้จริง เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและสร้างคุณค่าที่ดีในสังคมไทยบนพื้นฐานของการอนุรักษ์วัฒนธรรมและเอกลักษณ์ของความเป็นไทย จึงได้กำหนดสภาพสังคมไทยที่พึงประสงค์ คือ เศรษฐกิจมีความเข้มแข็งสมดุล ความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น มีหลักประกันสังคมที่ทั่วถึงและสังคมไทยมีความสุขอย่างมีธรรมาภิบาล สังคมคุณภาพ ที่ยึดหลักความสมดุล ความพอดี สามารถสร้างคนให้เป็นคนดี คนเก่ง พร้อมด้วยคุณธรรม จริยธรรม วินัย มีความรับผิดชอบ มีจิตสำนึกสาธารณะ พึ่งตนเองได้ คนมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุข อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี มีเมืองและชุมชนน่าอยู่ มีระบบดี มีประสิทธิภาพ ระบบเศรษฐกิจมีเสถียรภาพมีความเข้มแข็งและแข่งขันได้ ได้รับการพัฒนาอย่างยั่งยืนและสมดุลกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระบบการเมืองการปกครอง โปร่งใสเป็นประชาธิปไตยตรวจสอบได้และมีความเป็นธรรมในสังคม

สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ ที่เปิดโอกาสให้คนไทยทุกคนสามารถคิดเป็นทำเป็น มีเหตุผล มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต รู้เท่าทันโลกเพื่อพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง สามารถสั่งสมทุนทางปัญญา รักษาและต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้อย่างเหมาะสม สังคมสมานฉันท์และเอื้ออาทรต่อกัน ที่ดำรงไว้ซึ่งคุณธรรมและคุณค่าของเอกลักษณ์สังคมไทยที่พึ่งพาเกื้อกูลกัน รู้รัก สามัคคี มีจารีตประเพณีดีงาม รักภูมิใจในชาติและท้องถิ่น มีสถาบันครอบครัวที่เข้มแข็ง ตลอดจนเครือข่ายชุมชนทั่วประเทศ ในการพัฒนาประเทศยึดหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญานำทางให้การพัฒนายึดทางสายกลางอยู่บนพื้นฐานของความสมดุลพอดีและความพอประมาณอย่างมีเหตุผล นำไปสู่สังคมที่มีคุณภาพทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง สามารถพึ่งตนเอง มีภูมิคุ้มกันและรู้เท่าทันโลก คนไทยส่วนใหญ่มีการศึกษาและรู้จักเรียนรู้ต่อเนื่องตลอดชีวิต เป็นคนดี มีคุณธรรมและซื่อสัตย์สุจริตอยู่ในสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ สามารถรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่นควบคู่ไปกับการสืบสานวัฒนธรรมประเพณีที่ดีงาม อันจะเป็นรากฐานของ

การพัฒนาประเทศอย่างสมดุลมีคุณธรรมและยั่งยืน(แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 พ.ศ.2555-2559, น.2-15)

ในการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสถานศึกษาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 25 50 และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พุทธศักราช 2542 ได้ให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมของชุมชนและท้องถิ่นในการบริหารและการจัดการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง กระทรวงศึกษาธิการในฐานะที่เป็นหน่วยงานดูแลด้านการจัดการศึกษา จึงต้องส่งเสริมสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งได้แก่องค์กรบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้งได้จัดการศึกษาให้เป็นไปตามนโยบายและมีคุณภาพได้มาตรฐานตามที่กำหนด และดำเนินการให้สอดคล้องกับนโยบายการกระจายอำนาจของรัฐ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542, น.26)

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มีจุดมุ่งหมายสำคัญคือ การกระจายอำนาจและบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเปิดโอกาสให้ฝ่ายต่างๆ ในสังคมไม่ว่าจะเป็นพ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน รวมทั้งสถาบันสังคมอื่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยสามารถเห็นเป็นรูปธรรมได้จากสาระบัญญัติที่กำหนดให้มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการบริหารและการจัดการศึกษาในหน่วยงานการศึกษาทุกระดับ โดยเฉพาะระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการเปลี่ยนแปลงครั้งนี้หน่วยงานดังกล่าวต้องมีการบริหารในรูปแบบคณะกรรมการที่ประกอบด้วยตัวแทนที่มาจากคณะต่างๆ ในชุมชนเพื่อทำหน้าที่กำกับดูแล ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา (มาตรา 38 , 39 และ40) นอกจากนี้ ยังมีสาระบัญญัติอีกหลายประการที่กำหนดเป็นแนวทางให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เช่น การระบุให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ โดยประสานความร่วมมือกับพ่อแม่ ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (มาตรา 24 (6)) เพราะเด็กในวัยนี้ป็นวัยที่สำคัญต่อการวางรากฐานบุคลิกภาพและพัฒนาทางสมอง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมจะช่วยส่งเสริมพัฒนาการทุกๆ ด้านของเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งยังส่งเสริมให้พวกเขาได้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์และเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพในอนาคต (ย่าวพา เศษะคุปต์,2542ก, น. คำนำ)

จากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 25 50 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และพระราชบัญญัติกำหนดแผน

และขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พุทธศักราช 2542 เน้นและให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมของชุมชนและท้องถิ่นในการจัดการศึกษาซึ่งเป็นการบริการสาธารณะของรัฐ กระทรวงศึกษาธิการในฐานะที่เป็นหน่วยงานดูแลด้านการจัดการศึกษาจึงต้องส่งเสริมสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้จัดการศึกษาให้เป็นไปตามนโยบาย และมีคุณภาพได้มาตรฐานตามที่ต้องการสอดคล้องกับนโยบายการกระจายอำนาจของรัฐ(กระทรวงศึกษาธิการ, 2542) ในการจัดการศึกษาท้องถิ่นมีวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัย กำหนดให้เด็กปฐมวัยได้รับการส่งเสริมพัฒนาการและเตรียมความพร้อมทางร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และลักษณะนิสัยให้เป็นอย่างดีถูกต้องตามหลักวิชาการเต็มตามศักยภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม ระเบียบวินัย และมีความพร้อมที่จะเข้ารับการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งการส่งเสริมดังกล่าวได้นำมาปฏิบัติเป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน โดยการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามตำบลต่างๆ ขึ้นมา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จึงเป็นสถานที่สำหรับการเรียนรู้ในระดับปฐมวัยของเด็กไทยส่วนใหญ่เพื่อแก้ปัญหาของการศึกษาระดับปฐมวัย เนื่องจากวิกฤตการณ์ทางการศึกษาของเด็กปฐมวัยในประเทศไทยที่น่าสนใจเป็นอย่างยิ่งคือ ปัจจุบันมีเด็กไทยอายุ 0-5 ปี จำนวน 400,000 คน อยู่ในภาวะทุพโภชนาการและอายุ 3-5 ปี จำนวน 1.2 ล้านคน ไม่ได้รับการเตรียมความพร้อมที่จะเข้าเรียน ดังนั้นเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวข้างต้น แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544) มีแนวทางปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหามหาการศึกษาระดับปฐมวัย คือ การขยายบริการการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา เพื่อให้เด็กปฐมวัยทุกคนได้รับการเตรียมความพร้อมอย่างน้อย 1 ปี ก่อนเข้าเรียนระดับประถมศึกษา โดยรัฐสนับสนุนแบบให้เปล่าสำหรับเด็กด้อยโอกาสกลุ่มต่างๆ สนับสนุนปัจจัยที่เอื้อต่อการพัฒนาการทางร่างกายและสติปัญญาของกลุ่มเด็กที่ด้อยฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งหน่วยงานที่รับผิดชอบศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั่นเอง

โดยสภาพทั่วไปจังหวัดนนทบุรีเป็นจังหวัดเขตปริมณฑล แบ่งการปกครองออกเป็น 6 อำเภอ การที่จังหวัดนนทบุรีเป็นจังหวัดที่อยู่ติดกับเมืองหลวงอย่างกรุงเทพมหานครทำให้มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว มีประชากรเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก ซึ่งมาจากแหล่งภูมิถิ่นต่างกัน ย่อมที่จะมีเด็กก่อนวัยเรียนเพิ่มขึ้น ซึ่งเด็กเหล่านี้ต้องการการดูแลเอาใจใส่จากผู้ปกครอง แต่เนื่องจากผู้ปกครองมีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำและต้องออกไปทำงานนอกบ้าน จึงจำเป็นต้องส่งเด็กเข้ารับการอบรมเลี้ยงดูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดังนั้นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จึงควรมีมาตรฐานในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช 2546

จากความเป็นมาและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนนทบุรี

1.2 คำถามการวิจัย

1. ประสิทธิภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนนทบุรี มีลักษณะอย่างไร
2. มีปัจจัยอะไรบ้างที่สัมพันธ์กับประสิทธิภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนนทบุรี
3. ชุดปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีลักษณะอย่างไร
4. มีข้อเสนอแนะอย่างไรบ้างในการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนนทบุรี

1.3 วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนนทบุรี
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนนทบุรี
3. เพื่อวิเคราะห์ชุดปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนนทบุรี
4. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนนทบุรี

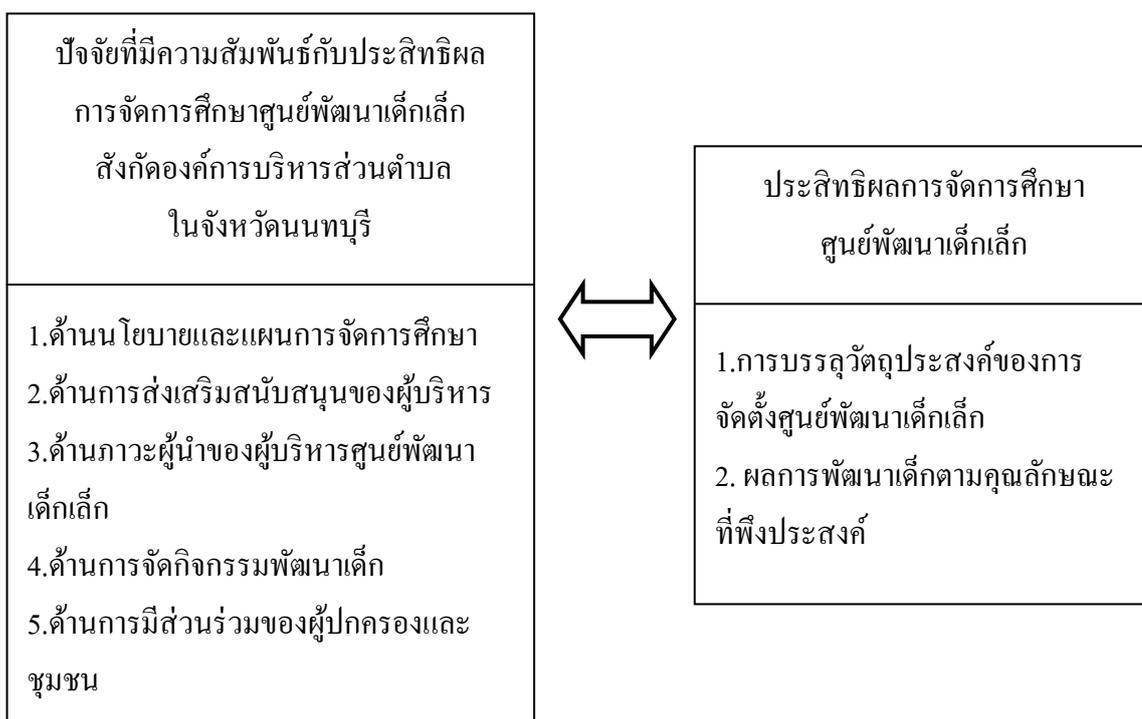
1.4 สมมติฐานของการวิจัย

1. ปัจจัยด้านนโยบายและแผนการจัดการศึกษา ด้านการส่งเสริมสนับสนุนของผู้บริหาร ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาเด็ก และด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนนทบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
2. ชุดปัจจัยซึ่งประกอบด้วย นโยบายและแผนการจัดการศึกษา การส่งเสริมสนับสนุนของผู้บริหาร ภาวะผู้นำของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การจัดกิจกรรมพัฒนาเด็ก และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนจะสามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนนทบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

1.5 กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนนทบุรี

ตัวแปรต้น   ตัวแปรตาม

1.6 ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนนทบุรี แบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ

1.1 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนนทบุรี ประกอบด้วย 1. ด้านนโยบายและแผนการจัดการศึกษา 2. ด้านการส่งเสริมสนับสนุนของผู้บริหาร 3. ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 4.ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาเด็ก 5.ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน

1.2 ประสิทธิผลการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วย 1. ด้านการบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2. ด้านผลการพัฒนาเด็กตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนนทบุรี จำนวนทั้งสิ้น 860 คน คือ

1. ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน	30 คน
2. ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน	30 คน
3. ครูผู้ดูแลเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน	50 คน
4. ผู้ปกครองและชุมชน จำนวน	750 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนนทบุรี จำนวน 354 คน การได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบตารางกำหนดขนาดตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan อ้างถึงในสิน พันธุ์พินิจ, 2547, น.137) โดยแยกเป็น กลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม ดังนี้

1. ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน	28 คน
2. ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน	28 คน
3. ครูผู้ดูแลเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน	44 คน
4. ตัวแทนผู้ปกครองและชุมชน จำนวน	254 คน

สำหรับตัวแทนผู้ปกครองและชุมชนใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย ให้ได้ตัวแทนผู้ปกครองและชุมชน ศูนย์ละ 9 – 10 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์

1. ด้านนโยบายและแผนการจัดการศึกษา
2. ด้านการส่งเสริมสนับสนุนของผู้บริหาร
3. ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
4. ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กของครูผู้ดูแล เด็ก
5. ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน

ตัวแปรตาม ประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1. การบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
2. ผลการพัฒนาเด็กตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์

1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ประสิทธิภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง การบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และผลการพัฒนาเด็กตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนระดับปฐมวัย

1.1 การบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง ผลการดำเนินงานพัฒนาเด็กเล็กเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คือ 1. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกประเภท 2. ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึง ความแตกต่างระหว่างบุคคล และวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคมและวัฒนธรรมไทย 3. พัฒนาเด็กโดยองค์ร่วมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย 4. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพ และมีความสุข 5. ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษาในการพัฒนาเด็ก

1.2 ผลการพัฒนาเด็กตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ หมายถึง เด็กมีพัฒนาการที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคลทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เด็กจะบรรลุตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่กำหนดไว้ 12 ข้อ คือ

1. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดี 2. กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน 3. มีสุขภาพจิตดี และมีความสุข 4. มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม 5. ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว และรักการออกกำลังกาย 6. ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย 7. รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย 8. อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข 9. ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย 10. มีความสามารถในการคิดและการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย 11. มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ 12. มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีทักษะในการแสวงหาความรู้

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง ด้านนโยบายและแผนการจัดการศึกษา ด้านการส่งเสริมสนับสนุนของผู้บริหาร ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาเด็ก และ ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน

2.1 ด้านนโยบายและแผนการจัดการศึกษา หมายถึง มีนโยบายและแผนเป็นเครื่องมือในการสื่อสารให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้รับรู้และเข้าใจในการบริหารและจัดการคุณภาพที่มีการแสดงเป้าหมาย ทิศทางการดำเนินงานที่ชัดเจน มีแนวทางปฏิบัติเพื่อนำไปสู่ทิศทางที่ต้องการ โดยการขับเคลื่อนที่ยึด

สถานศึกษาเป็นฐานด้วยความร่วมมือ ความรับผิดชอบของบุคลากรภายในสถานศึกษาและการกำกับดูแล ส่งเสริม สนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด

2.2 ด้านการส่งเสริมสนับสนุนของผู้บริหาร หมายถึง การที่ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สามารถจัดการศึกษาระดับปฐมวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด เน้นการบูรณาการให้ทุกภาคส่วนร่วมจัดการศึกษาที่จะส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้เรียน โดยมีการคัดเลือกบุคลากรอย่างเหมาะสม มีการส่งเสริมให้บุคลากรมีการพัฒนาตนเองเสมอ มีการส่งเสริมด้านข้อมูลสารสนเทศ การประชาสัมพันธ์หลักสูตร มีการกำกับติดตามและประเมินคุณภาพหลักสูตร

2.3 ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง บุคคลที่มีความสามารถในการที่จะทำให้อุณหภูมิศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดำเนินไปอย่างก้าวหน้า เป็นผู้มีบทบาทในการกระตุ้นและเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา เป็นผู้ใฝ่รู้และพัฒนาตนเอง มีความรับผิดชอบกับการปฏิบัติงาน มีความรู้ความสามารถวางแผนการจัดหลักสูตร มีความเสมอภาคและเป็นกันเอง มีการสร้างขวัญและกำลังใจแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ผลักดันให้สมาชิกในองค์กรปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งศูนย์

2.4 ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาเด็ก หมายถึง ครูและผู้ดูแลเด็กควรจัดกิจกรรมต่างๆ ในรูปการบูรณาการโดยผ่านการเล่น ไม่จัดแยกเป็นรายวิชา เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เกิดการเรียนรู้ได้พัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา ต้องคำนึงถึงหลัก ในการจัดประสบการณ์โดยเน้นเด็กเป็นสำคัญ กิจกรรมที่จัดให้มีความสมดุลที่让孩子ได้ริเริ่มกิจกรรมและ ครูวางแผนกิจกรรมโดยมีการสอดแทรกคุณลักษณะและค่านิยมที่เหมาะสม กิจกรรมที่จัดในห้องเรียน และนอกห้องเรียน มีสื่อการเรียนการสอนที่เพียงพอ เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก เปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมกันพัฒนาเด็ก มีการประเมินพัฒนาการของเด็ก

2.5 ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน หมายถึง เป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาร่วมกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นกระบวนการเรียนรู้ซึ่งกันและกันของทุกฝ่าย นับตั้งแต่การกำหนดและเห็นชอบแผนพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แผนการเรียนรู้อบรมสนับสนุนกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และทรัพยากรทางการศึกษาต่างๆ ร่วมแสดงความคิดเห็น ดำเนินการและการแก้ไขปัญหา ตลอดจนการควบคุม กำกับ ติดตามและประเมินผล เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษาให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

3. องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง หน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บริหารราชการตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537

4. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง องค์กรที่ดำเนินการเพื่อพัฒนาศักยภาพของนักเรียนอนุบาล 3 ขวบ ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์-จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนนทบุรี

5. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตัวแทนผู้ปกครองและชุมชน

5.1 ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง พนักงานส่วนตำบลองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นเลขานุการคณะกรรมการบริหาร

5.2 ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่ทำหน้าที่เป็นผู้นำศูนย์ และรับผิดชอบการจัดกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กให้ดำเนินไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

5.3 ครูผู้ดูแลเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง ผู้ที่รับผิดชอบดูแลเด็กอนุบาล 3 ขวบ ในความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ในจังหวัดนนทบุรี

5.4 ตัวแทนผู้ปกครองและชุมชน หมายถึง ตัวแทนผู้ปกครองนักเรียนชั้นอนุบาล 3 ขวบที่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ในจังหวัดนนทบุรี